

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (az ujonczok kivétési kulesa; kinevezések és előléptetések; lóverseny a pesti gyepen; magyar nyugpénzintézet; Mihály hg hódol a szerb nemzet kívánatának; erdélyi hírek; 's a' t.) Amerika (vélemények a közelgő elnökválasztásról; 's a' t.) Anglia (a királyné születésnapjára ünnepélye; elegy; 's a' t.) Franciaország (a követkambra csak egy milliót szavaz a császár hannai áthozatására; aláírások a kamra által megtagadott egy millió kiegészítésére, algéri hírek; 's a' t.) Törökország Hollandia. —

Magyarország és Erdély.

Ó es. 's ap. kir. Fels. a' székesfejérvári káptalanban Püretics Ignác éneklő-kanonokot olvasó-kanonokká; Pendl Ferencz örkanonokot éneklő-kanonokká; Farkas Imre székesegyházi főesperest örkanonokká; Gál József budai főesperest pedig székesegyházi főesperessé méltóztatott kegy. kinevezni.

Az ujonczok és magyar színházra tett országos ajánlatok felosztásában munkálkodott orsz. küldöttség az országosan együtt levő KK. és RR. újabb határozatához képesti megbízatásban is eljárando 1840. maj. 12. a' főhg nádor elnökle alatt összeülvén. Ó es. k. főhgése azon előadására, hogy az országosan együttlevő t. KK. és RR. újabb határozata szerint a' fenebbi ajánlatok felosztásába Kraszna, Közép-Szolnok, Zaránd megyék és Kóvár vidéke is foglalandók lévén és az ország többi törvényhatóságaira nézve az ujonczok kivételében kulesul a' férfi népesség száma fogadtatván el; miután a' visszacsatolt részek jelen népessége összeírására olyan bizonyos adatok, hogy ezeknél fogvást a' kivételés biztosan megeshetnék, nincsenek, és portáik is 1802ben határozatván meg, azóta rájuk nézve igazítás nem történt, mindenek előtt az lett volna elhatározandó, hogy az említett törvényhatóságokra a' kivételés minő kules szerint történjék meg, vagy nem lenne-e czélszerűbb azokra inkább valamely általános mennyiséget kivetni? A' küldöttség az adatok ezen hiánya és bizonytalanságában arra figyelmeztetve, hogy a' kivételés 's annak eredménye aranyfeletti ne legyen, legtanácsosbnak látá az abban megállapodást, hogy a' nevezett thatóságokra a' szóban forgó ajánlatokból ez uttal valamely általános mennyiség. jelesen pedig a' katonai ujonczokból 300 fő, a' nemzeti színházra tett ajánlatból pedig 3,500 ft. vetessék ki, az ország egyéb törvényhatóságaira nézve a' kivételés alapjául, a' már megállapodott kulesok szolgálván, mely ezen megállapodáshoz képest mind az ujonczokra, mind a' pesti magyar színház fenntartására tett ajánlat iránt elkészített kivételéseket a' küldöttség által vizsgálván, és jóváhagyván azokat, az országosan együttlevő KK. és RR. nek az. 's: ' alatt ide mellékelve bemutatja. ']. Az 1839-10ben tartatott országgyűléskor ajánlott 38,000 katonai ujoncznak, az 1830ki népessédeshez képest történt felosztása. Pozsonyi kerület: Pozsony vgye 802, Pozsony vsa 100, Nagy-Szombat vsa 30, Sz-György vsa 11, Bazin vsa 16, Modor vsa 20, Nyitra vgye 1266, Szakolca vsa 26, Trencsény vgye 1131, Trencsény vsa 9, Mosony vgye 273, Győr vgye 292, Győr vsa 53, Komárom vgye 460, Komárom vsa 38, összesen 4,527. Besztercezi kerület: Arva vgye 367, Liptó vgye 285, Turóc vgye 159, Bars vgye 446, Kőrmöczbánya vsa 42, Ujbánya vsa 17, Zólyom vgye 256, Besztercebánya vsa 38, Breznóbánya vsa 39, Libéthánya vsa 7, Zólyom vsa 7, Korpona vsa 12, Nagy-Hont vgye 350, Selmeczbánya, és Bélabánya vsa 33, Bakabánya vsa 11, összesen 2,069. Sopronyi kerület: Soprony vgye 702, Soprony vsa 51, Kis-Marton vsa 12, Ruszt vsa 4, Vas vgye 1,025. Kőszeg vsa 21, Zala vgye 1,019, Veszprém vgye 658, összesen 3,528. Budai kerület: Pest vgye 1,606, Buda vsa 121, Pest vsa 210, Nógrád vgye 664, Heves vgye Eger várossal 1,000, Jász és két Kun kerület 719, Esztergom vgye 197, Esztergom vsa 31, Fejér vgye 560, Fejérvár vsa 61, Csongrád vgye 376, Szeged városa 115, Csanád vgye 253, Arad vgye és Arad vsa 936, Bekés vgye 618, összesen 7,527. Kassai kerület: Abauj vgye 630, Kassa vsa 35, Zemplény vármegye 944, Sáros vgye 688, Eperjes vsa 28, Bártfa vsa 19, Szeben vsa 12, Szepes vgye 516. Lőcse vsa 20, Kézsmárk vsa 16, Gömör és Kis-Hont egyezsült vgyek 637, Torna vgye 93, Borsod vgye 575, Ung vgye 389, XVIzepesti városok kerülete Lublóval, Podolinnal és Gnezdával 128, összesen 4,730. Debreczeni kerület: Mármaros vgye 475, Szatmár vgye 619, Szatmár-Némethi vsa 53, Nagybánya vsa 11, Felsőbánya vsa 16, Szabolcs vgye Polgár m. városal 676, Hajdu városok kerülete 143, Bihar vgye 1,477, Debreczen vsa 121, Ugocsa vgye 136, Bereg vgye 378, összesen 4,108. Pécsi kerület: Somogy vgye 774, Baranya vgye 978, Pécs vsa 48, Tolna vármegye 788, Bács vgye a' tiszáninneni koronai kerülettel 1,621, Szabadka vsa 157, Zombor vsa 94, Ujvidék vsa 78, összesen 4,511. Szerémi kerület: Verőce vgye 588, Eszék vsa 43, Pozsega vgye 286, Pozsega városa 11, Szerém vgye 452, összesen 1,380. Temesi kerület: Temes vgye 1,247, Temesvár vsa 59, Torontál vgye 1,360, Krassó vgye 886, összesen 3,552. Az Erdélytől vissza kapcsolt részek: Zaránd vgye része 17, Kraszna vármegyeé 49, Közép-Szolnok vgyeé 128, Kóvár-vidéké 76, összesen 300, Fiume vsa 46, Horvátország 1,692. Az összeségek egybefoglalása: pozsonyi kerület 4,527, besztercezi 2,069, sopronyi 3,528, budai 7,527, kassai 4,730, debreczeni 4,108, pécsi 4,511, szerémi 1,380, temesi 3,552, az Erdélytől visszacsatolt részek 300, Fiume városa 46, összesen a' magyarországi kerületek 36,308, Horvátország 1,692, mindössze 38,000.

A' nm. m. kir. udv. kamra a' fernezelyi megürült k. erdőőri helyre Martuskovits János erdőszgyakornokat alkalmazá.

I. pesti verseny 1840.

Szombat, Jun. 6. délután. Kezdeté 4 órakor, 's félóránként új fűtás. 1. Nemzeti díj. 1 ang. mf. 250 ar. egy 30 aranyat érő és Magyarország címerével ekesített serlegben az első lóé; 50 ar. a' másodiké. Tét 16 ar. fele bánat; a' tétosz fele az első, fele a' második lóé. Fúthat magyarorsz. 3e. minden m. és k. mely sem Pesten sem Bécsben díjért még nem futott. 89 ft., k. 2 fonttal kevesbet. Belföldi lovas 4 fonttal kevesbet. Csapody Pál ur sg. m. Candidate, ap. Election, an. Don Juan-kancza, 89 ft. — Piros . . . . . 2. Czindery László ur sg. k. Selma, ap. Doctor Oloroso, 87 ft. — Kék test, fejér uj, veres sap. . . . . 3. Károlyi György grófnak Liechtenstein Al. hg. által nevezett sg. ménje Rui-Blas, ap. Coulon an. Arethusa, 89 ft. . . . . 1. 's így nyertes. Liechtenstein Al. hg. v. p. k. Polka, ap. Galopade, an. Partisan-kancza, 87 ft. — Veres test, veressel csikos vil. kék uj, kék sap. . . . . kitért. Csapody Pál ur Kupa ménért, Czindery László ur Dahlia, Festetics M. gr. Armida, Hunyady Józ. gr. Negress kanczáért, és Argus ménért, Liechtenstein Al. hg. Murphy-Lady-Jane kanczáért, Liechtenstein Fer. hg. Galopade Eona és Galopade-Little-Bo-peep ménekért bánatot fizettek. Rui-Blas (lovasa Gilbert) a' pályát 2' 5" alatt haladta meg.

2. Batthyány-Kazimir díj. 100 ar 1 ang. mf. Tét 20 ar. fűs v. fűess. Fúthat minden ló. A' tétosz 40 aranyig a' második lóé, azon felül az elsőé. Auersperg Vin. hg. 3e. p. m. Algy, ap. Jerry an. Orville-k. 84 ft. Fejér test, veres uj, fek. sap. . . . . 6. Forray Iv. b. p. pr. Figaro, ap. Sharpshooter an. Starch, 113 ft. — Söt. kék és veres csikos test, fek. sap. . . . . 5. Harrach Fer. gr. 4e. sg. k. The Rose, ap. Priam an. Malibran, 82 ft. Fejér, rózsaszín uj és sap. . . . . 2. Liechtenstein Al. hg. 4e. p. m. Ács, ap. Colwick an. Williamson's Ditto-k. 100 ft. 4. Veres, veres és vil. kék csikos uj, vil. kék sap. . . . . 4. Széchenyi Ist. gr. 5e. félvér p. m. Mazepa ap. Murphy, 103 ft. Fejér, veres uj és sap. . . . . 1. 's így nyertes. Traun X. gr. 4e. vil. félvér p. m. Romeo, ap. Conscript, 96 ft. Fek. és fejér csikos. . . . . 3. Csapody Pál ur Jemima, Liechtenstein Al. hg. Puce, kanczát visszahuzták. Mazepa, neveltett Somogy megyében Csapody Pál ur által. Lovasa volt: Gilbert, a' pályát meghaladta 2' alatt. 3. Haza-fűdij, 100 ar. 2 ang. mf. ism. Fúthat magyarországi minden kancza. Teher: 3e. 68; 4e. 94; 5e. 101; 6e. 106; id. 109 ft.; telivér 5 fonttal, bécsi díj nyerője azon évben 3 fonttal többet. Czindery László ur fentebbi 3e. sg. k. Selma, ap. Doctor Oloroso, visszahuzatott. Hunyady József gr. 3e. br. k. Reserve, ap. Carthago, an. Edith, visszahuzatott. Liechtenstein Al. hg. fentebbi 3e. vil. p. k. Polka, ap. Galopade, an. Partisan-k., 73 ft. visszahuzatott. Liechtenstein Al. hg. 6e. sg. k. Furiosissima, ap. Privateer, an. Miss-Fury, 111 ft. . . . . 1. 's így nyertes. Liechtenstein Al. hg. 4e. sg. k. Lily, ap. Privateer, an. Lilac 99 ft. visszahuzatott. Széchenyi Ist. gr. 3e. sg. k. ap. Galopade, an. Prudish, 73 ft. Fejér, veres uj és sap. kitérvén 's kimaradván az első ízben, több íz nem volt szükséges. 4. Batthyány-Hunyady-díj. 100 ar. 2 ang. mf. Tét 20 ar., fele bánat. Fúthat minden k. 3e. 80; 4e. 100; 5e. 106; id. 110 ft.; ausztriai birodalmi 4 fonttal kevesbet. Csapody Pál ur 4e. söt. p. k. Jemima, ap. Starch, an. Princess Jemima, 96 ft. . . . . 4. Harrach Fer. gr. 3e. p. k. Bantam, ap. Muley an. Request, 100 ft. 3. Liechtenstein Al. hg. 6e. sg. k. Furiosissima, ap. Privateer, an. Miss-Fury, 106 ft. . . . . 1. 's így nyertes. Széchenyi Ist. gr. 4e. sg. k. Julietta, ap. Rowton an. Prudish, 96 ft. Fejér, veres uj és sap. . . . . 5. Trauttmansdorf hg. 3e. p. k. Laura, ap. Physician, an. Matilda, 80 ft. Piros és fejér csikos test, sárga sap. . . . . 2. Harrach Fer. gr. Rose, Hunyady Józ. gr. Reserve, Liechtenstein Al. hg. Charmer, Trauttmansdorf hg. Eliza, Hunyady József gr. Annette, Festetics M. gr. Armida, kanczákért bánatot fizettek. Furiosissima lovasa volt: Low, 's a' pályát meghaladta 3' 3" alatt. Végre négy paraszt futtatott. Egynek lova kitért, kettőnek lova elmaradt. A' nemzeti díj serlegén e' felírás van: 'A' kellem' poharát az erő' diadalmá üríti.' Vörösmarty.

II. pesti verseny 1840.

Hétfőn, Jun. 8. délután. Kezdeté 4 órakor, 's félóránként új fűtás. 1. Asszonyságok pályadíja, 1600 öl ism. Elsőíz. 100 aranyat érő billikom az első, a' díjból fennmaradó aranyok 50ig a' második lóé, azon felül ismét az elsőé. Fúthat angolit kivéve minden m. és k. Pályahaladás ideje első ízben 3' 55", második ízben 3' 50". Czindery László ur 6e. p. k. Estrella, ap. Doctor Oloroso 100 ft. első ízben harmadik, második ízben visszahuzatott. Liechtenstein Rud. hg. 5e. sg. m. Sir William, ap. Blacklock, an. Lady-William, 98 ft. mind a' két ízben második. Liechtenstein hg. 6e. sg. k. Furiosissima, ap. Privateer, an. Miss-Fury, 100 ft. mind a' két ízben első, 's így nyertes. Lovasa volt: Low. Széchenyi István gr. 4e. sg. m. Padishah, ap. Defence, an. Sentiment, 92 ft. első ízben negyedik, másodikban harmadik. 2. Pest városi díj. 150 ar. az első lóé, a' díjból fennmaradó és tépénzkből bejövő aranyok 50ig a' másodiké, azon felül ismét az elsőé. A' nyerpont előtt harmincz öllel kezdve egyszer körül (1268 öl 2' 6") ism. Első íz. Tét: 10 arany, f. v. f. 3e. 74, 4e. 100, 5e. 107, 6e. 112, id. 115 ft.; ausztriai birodalmi 6 fonttal-k. és pr. 2 fonttal kevesbet. Pályahaladás ideje első ízben 2' 59", második ízben 3' 5". Csapody Pál ur 4e. söt. p. k. Jemima, ap. Starch an. Princess Jemima, 92 ft. első ízben negyedik, másodikra visszahuzatott. Harrach Fer. gr. 4e. p. k. Bantam, ap. Muley, an. Request, 98 ft. mind a' két ízben második. Liechtenstein Al. hg. 4e. v. p. m. Furioso, ap. Privateer, an. M-Fury, 94 ft. mind a' két ízben első, 's így nyertes. Lovasa volt: Low. Salamon György ur fentebbi 4e. p. m. Alap, 94 ft. kimaradt. Széchenyi István gr. 4e. sg. k. Julietta, 92 ft. első ízben harmadik, másodikra visszahuzatott. Festetics M. gr. Armida, Harrach gr. The Rose, Liechtenstein Rud. hg. Sir William, Hunyady Józ. gr. Spectre, Liechtenstein Al. hg. Saracen-csíkó, Ács, és Polka, Trauttmansdorf hg. Eliza és Laura lovaik visszahuzattak. 3. Károlyi-tétverseny 2' 1/4 ang. mf. 1000 ar. ezüst serlegben, 's azonkívül mindenegy lótol 50 ar. tét, fele bánat. A' második ló 400 ar. kap. 3e. 80, 4e. 100, 5e. 106, id. 110 ft., m. 3 fonttal többet, ausztriai birodalmi 5 fonttal kevesbet; e' díj nyerője minden évben 5 fonttal többet. Pályahaladás ideje 4' 15" Troy lovasa Thomas. Harrach Fer. gr. 4e. p. m. Troy, ap. Priam, an. Cerberus-k. 103 ft. első 's így nyertes. Hunyady Józ. gr. 5e. p. m. Spectre, 114 ft. második.

Frauttmansdorf hg 4e. p. m. Epidaurus, ap. Langar, an. Olympia, 103 ft. negyedik.

Frauttmansdorf hg 3e. p. k. Laura, ap. Physician, an. Mathilda, 80 ft. — harmadik.

Liechtenstein Al. hg Saracen-Emma-csikóért. Auersperg hg. Algy és Disagreeable lovaiért bánatot fizettek.

4. Erdélyi díj. 200. ar. 1600 öl. Fúthat Magyarhonban született 's nevelt akármiszármazásu m. és k. 3e. 85, 4e. 100, 5e. 107, 6e. 110, id. 112 ft. Tét: egy lóért 50 ar. fele bánat; a' tétosz is a' nyertesé. Aláírhatni a' futás órájáig. Ha 6 aláíró nem találkozik, azon évben nem lesz elnyerhető e' díj, hanem mindaddig a' következő esztendeihez csatolhatik, míg az aláírók száma hatra nem telik. Nem találkozáván 6 aláíró most, e' díj nem adott ki.

5. Paraszti verseny. Első lóé 75 pfo for., 2iké 25 pengő for. 1272 öl. Fúthatnak mezei gazdák saját lovai. E' célra van számvat. Szalbeck Jakab úr által 1835-től kezdve 1840ig bezárólag évenként ajánlott egy arany is. Bejelentés a' futás napjáig. Indult 12 ló. Első lett: Bernáth Antal kartali lakosé, 2dik: Fényes Mihály monori lakosé, 3dik: Tóth András öcsödi lakosé.

Az asszonyok billikomán ezen vers van:

Bátran fut, versenyt, kít Szépek' díja tüzel rá. Vörösmarty.

A' Pest városi díj serlegén, mellyben az arany volt, e' vers olvasható:

Pálya körén diadalmasnak Pest szánta jutalmul. St.

A' Károlyi-féltverseny serlegén, mellyben az 1000 arany volt, e' vers olvasható:

Ruztat elő rohogó lovak' raja pálya' porondján;

Győztes nyert díjat jó gazdajára ruhazza. St.

(Magyar nyugpénzintézet.) Tekintvén azon nyugdíj-élvezést, mit e' 43 év óta önálló üdvös intézet, jelenleg évenként 61,337 f. 30 kr. váltóban, nyújt, valóban nincs egyszerűbb eszköz a' nők 's gyermekek sorsa javítására, mint ez intézethez járulás, mert a' reménylhető nyugdíj-járadék rövid idő múlva túlhaladja a' részenkénti fizetéseket, és számos évig helyzetjavító biztos forrással szolgál. Mivel azonban e' közhasznú intézet, mikép tapasztalás tanítja, e' minden hasznosra oly igen hajló hazában, még általánosán nem ismértetik, és koránsem talált illő méltányra, czélszerűnek látja az igazgatóság kivonatban nyilvánítani azon alapszabályokat, mellyek a' tagok fölvételét, az általuk fizetendő mennyiségeket, és özvegyeik 's gyermekeik által élvezendő nyugpénz-illetéket tárgyalják: 1) Ezen intézetbe fölvételnek nemcsak minden nyilvános és magányos szolgálatban álló tisztviselő, hanem azonkül minden nemes, pap, kereskedő, polgár, művész, ha élete 50ik évét még túl nem haladta. 2) A' fölvételni kívánók folyamodásikkal hiteles keresztlevelőket, mellyben születésük éve, hava és napja bötükkel is iratandó, illető hatósági orvosi bizonyítványt egészségi állapotjukról, és nős esetben eredeti esketési bizonyítványukat tartoznak az intézeti választmányhoz benyújtani. 3) A' teljesítendő fizetések közt az első alaptőke 200 váltó for., mellyet fölvételkor vagy egyszerre egészen, vagy legalább negyedrészen kell lefizetni, a' többi 3 részt pedig legkésőbb 2 év alatt 4 félévi határidőben 6 pCtes kamattal együtt. Azok pedig, kik az intézetbe léptükkor 30ik évüket már túlhaladták, kötelesek a' 200 for. alaptőkéen kívül még minden harminczon-tuli évről külön külön 24 váltó forintot fizetni, pótlékjáradék gyanánt. 4) Ezenkül minden évben 24 váltó for. évjáradékul fizetendő, vagy egyszer, vagy két félévi időközben. 5) Mihelyt a' tag 3 évet töltött el az intézésben, azonnal huzhatja a' nyugdíj, ha mint kir. tiszt a' kincstárból is kap nyugdíjt, tovább nem szolgálhatás tekintetéből, vagy mint más egyed tökéletesen bebizonyíthatja, hogy többé teljességgel nem bír magának szükséges élclmet szerezni. 6) A' nyugpénzek következő arányzatnak:

a' 4ik fölvételi évtől bezárólag	10ig évenként	100 for. váltóban.
11	14	150
15	18	200
19	22	250
23	26	300
27	29	350
30	—	400

7) Az intézeti választmány által nyugalmaztatásra alkalmasoknak nyilatkozott tagok, éveik száma szerint csupán akkor részesülnek a' rájuk eső egész nyugdíjban, ha nőtlének, vagy kiskoru gyermekek nélküli özvegyek, vagy is hitveseik és kiskoru gyermekeik életében csupán felét kapják az oket illető nyugpénzmennyiségnek; hitveseik halála, vagy gyermekeik nagykorúsága után ellenben az egész nyugpénz-illeték élvezésébe lépnek. 8) Az özvegy asszonyok, kiknek férjei a' nyugpénz felét huzzák, ezek halála után ugyanannyi ideig huzzák a' nyugpénz másik felét, mint férjeik; e' kiegyenlítősi idő után pedig az egész nyugpénz-illetéket élvezik, valamint azok, kiknek férjei nem huzzák az intézetből nyugpénzt. 9) A' mind két szülőt vesztett árvák, ha törvényes házasságból származnak az intézeti tagoktól, az özvegyekkel hasonló módon nyernek nyugpénzt, még pedig a' fiuk 20ik, a' lányok 18ik évökig, míg négyen vagy többen vannak, az egész szülők nyugpénzt, kevesebb közül pedig mindegyik fejenként az egész illeték negyedét, — azon esetben mindazáltal, ha valamely tag halála után, kinek hitvese már korábban elhunyt, egyetlen kiskoru gyermek maradna, az negyed helyett felét kapja azon mennyiségnek, melly anyját, özvegyiségre jutás esetén, illetve volna. Budán, majus 26kán 1840. Lovász Endre intézeti elnök; Eötvös Pál, igazgató; Burgmann Károly, sodigazgató; Kajdácsy Ferencz, tollvivő.

(Mihály hg hódol a' nemzet kívánatának.) Szerb határszéli hírek szerint Mihály hg hódolván a' Belgrád előtt összesereglett nemzeti képviselők 's küldöttek kívánatának, maj. 22én elindult Belgrádból Kragujevac felé, és az útjában érintett helységek által mindenütt legnagyobb lelkesüléssel fogadtaték. A' legújabb szerb mozgalom indítója örvend-

hetnek vállolatjuk illy gyors sikerültének. A' lelépett tanácsosok 's ministerek hatalomra jutásukról már többé szó sem lehet, mert az egész tartományban mindenütt erőszakos halállal fenyegeti őket a' nép, melly elől Belgrádban, a' török hatóságok pártfogása alatt is alig találhatnak már menedéket. Mondják, hogy a' megbukottak illy körülmények közt már most Russziába, vagy Ausztriába szándékoznak kivándorolni. A' moszka consul Kragujevacra követé a' fiatal fejedelmet, és iparkodni fog, hogy az alkotmány épségben maradjon, mellynek föntartására Russzia és a' porta elhatározva látszanak; igen kívánatos tehát, hogy diadalmármorában korlátin túl ne lépjen a' szerb nemzet, és ne ingerelje maga ellen a' felsőségi és ótalmazói hatalmat. Tökéletesen teljesülné e' már most a' szerb nemzet kívánata, még igen kétes, mert annyibi-zonyos, miszerint a' nevezett két hatalom mindent el fog követni e' szándék meghíusítására, nyílt kikötést illy roppant erő ellen pedig nem tanácsolhatni. Azonban Milos visszahívását naponkint hangosabban követelik, és a' nép számadást kíván elzetése iránt, melly a' tartomány tudta 's megegyezte nélkül történt. Milos testvére, Obrenovics János tábornok, visszatért előbbi helytartósága helyére, hol legnagyobb örömmel fogadá őt a' nép. Simics Sztóján, a' szerb tanács volt másodelnöke, ki legtöbb rosz fát tön tüzre, oláhországi jószágiba menekvék. Petronievics helyett a' népszerű Prokics kapá a' külügyi tárczát, mi újabb diadaljele a' legközelebbi mozgalomnak. Kragujevaczon 10 ezer szerb férfi várakozott Mihály hgre, egyhangulag tanusítván, hogy az egész nemzet kívánatát teljesíté, midőn Belgrádot elhagyá. Kragujevaczról egész Szerbiában körutazást szándékozik tenni a' fiatal fejedelem, azon szép elvből indulván ki, hogy a' jó uralkodó nemcsak tanácsadókra hallgatni, hanem látni is tartozik tulajdon szemeivel, ha méltó akar lenni azon hatalomra, mellyet az isteni gondviseléstől öröklül kapott.

Kolozsvárott e' napokban egy 106 éves asszony hunyt el, kinek halálát 71 első és másod-unoka síratja. Egy a' város végén tanyázó kanális cigány nő pedig mult héten 3 gyermekkel szaporítá a' különben is népes sátorbeli gyarmatot, de a' 2ik gyermek csak néhány perczig élt. 's az anya is nem sokára követte. — M. Váshelyen Sztefani D. Konstantin ur a' közjó előmozdítása iránt buzgó indulatának újabb 's a' hazai közönség figyelmére valóban méltó jelét adá, mennyiben t. i. a' magokat kereskedői pályára szánt ifjak képezésére vasárnapi ingyen-iskolát nyitá szállásán, délelőtti 11 órától 12ig a' kereskedő segédek v. legények, délután 2 órától 3mig a' gyakornok vagy inasok számára. Targyai ezen maga nemében hazánkban első és egyetlenegy ingyen oktatásnak Iső osztályában: 1) hazai (magyar, német, oláh), idegen (francia, új görög, olasz) nyelvek elemei, 2) helyesírás, 3) számvetés elemei, 4) természet- és 5) történetn népszerűleg, 6) Erdély és Magyarország földirási ismértetése. II dik osztályában: 1) kereskedői számolás, 2) kereskedői egyszerű és kettős könyvvitel (einfache u. doppelte Buchhalterei), 3) levelezés 's más mindennemű kereskedési irományok készítése, 4) váltójog és általános kereskedési rendszer, 5) árutan, 6) művek és műszorgalom rajzolatja Keesztől mint olvasmány, 7) kereskedési történetn. E' vállalat sükere biztosításul a' fennevezett kereskedő tulajdon könyvtárából czélszerű könyveket, földabroszokat 's irományit tanítványival használás végett szivesen közli 's azokat a' kiszabott tárgyakra készülhetés végett haza vitelre is átengedi. Említésre méltó, miszerint a' vásárhelyi 22 segéd és 14 gyakornok közül csupán a' száz ifjak 's azok is összesen 3 segéd és 3 gyakornok méltánylák előbb e' kedvező alkalmat készségek nemcsak mutatása, hanem szorgalmok tetteges bebizonyítása által. De már most 11 hallgatót számlál örvendve az ébredező részvét öregbülésén. Kísérje köz méltánylás e' szép vállalatot 's koronázza ohajtott süker a' lelkes vállalkozó közkövetésre méltó szép tettét! E. H.

Jaszenovai Csaplovics Lörincz több nemes megye táblalirája, 's a' gróf Zichy István ág levéltárnoka Pozsonyban, több mint 20ezer mindenféle tudományt tárgyzó műdarabbul álló könyvtárral, földabroszokkal, némelly physikai és matematikai előkészületekkel 's pénzügytémenyével együtt, mellyeket ifjusága óta jelenlegi 62 évet számláló koráig, e' célra áldozva a' hosszas hivatalnokkodása minden jövedelmét, szorgosan gyűjtögetett, 1839 aprilis 5röl költ ajándék-alapítványi levele következtiben n. Árva megyének, mellynek Jaszenova nevű helységében, ugymint Csaplovics család származási helyén született, ajándékozta, úgy hogy azt mindenki az ajándék-levéiben kifejtett feltételek mellett, nemcsak a' könyvtár épületében, de hon is használhassa. A' fenérintett négye RRdei őszinte hálával vevén e' nevezetes hazafiai ajándékot, ugyanazon évi sept. 24kén tartott közgyűlésökben, ennek a' nemes lelkeletű alapító kívánatához képest Alsó-Kubinban, mint a' közgyűlések szokott helyén, Csaplovics-féle közkönyvtár név alatt lendő felállítatását elhatározá, egyszersmind átszállítatásáról rendelkezvén 's helyettes alispán Monyak József urat megbízván, hogy a' megye nevében a' RRdek hálás köszönetét a' nemes alapítóhoz intézendő leveleiben jelentse ki, mit ő mult évi october 1jén kelt nyájas szerkezetű leveleiben meg is tevé. De czélszerű, haszonvehető karbani fentarttatásáról sem felejtkezének el intézkedni, mert elkerülhetlen rendes szükségéi fődözése tekintetéből, szabad adakozás útján egy pénzalap létrehozatását rendelék. A' nem rég elhunyt főispán Tajnay 1000 for. adakozással járult az átszállítási költségekhez. Így biztosan reménylhető, hogy a' ns. megye lelkes RRdei volt főispánjok követésre méltó példája által felbuzdítatván, ez üdvös czélt elősegélni nem mulasztandják el, főleg pedig, hogy az árvai roppant 's a' megyének körülbelül öt hatodrészét tevő urodalom közbirtokosai részről is, jelenlegi teljeshatalmu kormányzója nm. gróf Zichy Ferencz ur bölcs 's jótékony hatásu kormánya ideje

alatt, hasonlóan ez urodalom kiterjedéséhez mérve, a fentartási költségekre áldozat fog tétetni annál is inkább, mivel e könyvtár legnagyobb hasznát az említett urodalom tisztjei, haszonbérloji 's kiterjedéséhez képest a jobbágyok nagyobb száma veendi. Már több mint 30 láda szállított rendeltetési helyére, de még több felénél átszállítandó. Ezen mind statisztikai mind geographiai tekintetben honunkra nézve igen érdekes 's a fenérintett könyvtári alapítványról 's illetőleg szeretett rokonom tiszta hazafiai áldozatáról szóló tudósítást mind azért, hogy azok, kik netalán e könyvtár hasznát venni szándékoznak, annak mibenlétéről jó eleve tudósítva legyenek, mind mivel a nemes tettek ösztönül szolgálhatnak hason tettek, de végre azért is, hogy, habár az érdem legnagyobb jutalma az öntudat, a nemeslelkű alapító a hon előtt, mellynek egyedüli szeretetéből munkás életének jutalmát szentelvé, isméretes legyen, ezennel az olvasó közönséggel közölni kívánta Csaplovics János.

A m e r i k a.

Ujyork, apr. 24. Belpolitikai küzdésünk olyan, millyen birodalmunk állása óta nem volt. Novemberig megvált: Van-Buren marad élnökül vagy pedig Harri o n tábornok lesz helyébe. Az elsőért küzdenek a hivatalbeliek, kik ezután is maradni szeretnének és a bankrendszer ellenségei; az utóbbi mellett a hivatalkeresők, a kereskedő közönség 's mind az, kik a kisebb bankok garázdasági ellen egy nagy nemzeti bankban reménylnek ovadékat találni, 's kik az ország boldogságát nem a lehető legkisebb munkabérben keresik, mint bank nélküli országokban történni szokott. Két hatalmas párt áll most egymással szemközt 's még nem bizonyos: mellyik részire hajlik a győzelem. Említésre méltó, hogy Van-Buren nagy ügyességgel bír az illyes politikai versengésben, Harrison pedig egyszerű jellemű, 's mitsem ért az ármánykodáshoz. Sokan, kivált Pennsylvaniában, kik ezelőtt Van-Buren mellett voltak, most ellene szavazandnak. — A riograndei elégtelenséket legyőzte a mexicói kormány serege.

A n g l i a.

(A királyné születésnapjára. Elegy.) Londoni lapok telvék azon ünnepélyek leírásával, mikben John Bull a királyné születésnapjára ünnepéje miatt örömet nyilvánítja; mik közt azonban semmi említésre méltót nem találhatni. Az alsóházban ismét a gabnatörvény elleni kérelmek vitatására készülnek. — Wisbeg helységben ismét egy nőt akart kötélen vásárra vezetni férje; a rendőrség meggátla ugyane szép szokás végrehajtását, de az eladás azért négy fal közt még is csakugyan megtörtént; egy sörmérő egy guineért vásárla meg a szép menyecskét. — Courvoisier még folyvást tagadja ura meggyilkolását, ámbar legközelebb véres keztyűt is megelé ruháji közt a rendőrség. — A yoriki roppant székesegyház majus 21ikén elégett. A tűz alkalmasint a toronyban dolgozók vigyázatlanságá támadt.

(A gabnatörvény elleni indítvány ismét megbukott.) A majus 27diki alsóházi ülésben számos kérelem-benyújtás után husvét utánra halasztatott gabnatörvény-elleni indítványával lépett föl ismét Villiers, és meghatólag füsté azon nyomort, melly e törvény miatt a dolgozó néposztályt egész Angliában olly érzékenyül sújtja, hogy most minden férfi 15 óráig kénytelen naponkint dolgozni családja fentartására, holott eddig 8 óráig munkával is megélhetett. Az orvosok halottjegyzékiből kiviláglik, miszerint kenyérdrágaság esetén egy évben szokottnál 11 ezerrel nagyobb a halottak száma; Villiers indítványát számosan támogaták, de hasztalan, mert szavazásra jutván a dolog, az indítvány 300 szóval 177 ellen megbukott.

F r a n c z i a o r s z á g.

(A követkamra csak egy milliót szavaz a császár hamvai áthozatására.) A maj. 26iki követkamrai ülésben Napoleon hamvainak Franciaországba szállíttatása jövén vitatás alá, rendkívül élénk megindulás mutatkozott, még mielőtt valaki szólott volna. Glais-Bizoin, baloldali követ t. többi közt ezeket mondá: „Ha a választmány csupán Napoleon császár hamvainak idegen földről elhozatására szoritkozott volna Önöktől pénzajánlást kívánni, ugy hallgatva az indítvány mellett szavaznék. Ugy látszik mindazáltal, hogy ismét napoleoni lelkesülést szándék fölébresztetni, lelkesülést nagy vezérért, nagy szellemért; ki azonban egyszerűs mind jó és gonosz szellem vala. (Fölindulás.) Mentsen isten, hogy én Franciaország dicsőségét támadjam meg; ez legragyogóbb következménye volt a császárságnak. Valamint bátorsággal nem tanusítana e dicsőség megtámadása, ugy böcsületet sem lehetne azzal szerezni. De szükségesnek érzém szabadalmú és alkotmányos kormányrendszer mellett buzgóságot a zsarnoki hatalom ellenében néhány szóval kifejezni. A legnagyobb jótét, mit véleményem szerint Európának és hazánknek a gondviselés ajándékozott, a császári féktelen kormányrendszer megbuktatása volt. Én egész erőmet megfeszítném hazám megmentésére illy rendszer megújulásától, 's hiszem, hogy a nemzet többsége véleményemben osztozik.“ A szónok nem akart semmit tudni e lobbanékony lelkesülésről, mellyet csupán divat szalottjének monda, 's nem tudá kívánni, hogy a császár szobrát Vendôme-oszlopra valamely nyilvános térre szállítsák le. Utóbbi kifejezési élénk morgást vontak magok után a követek többsége részről. Utána Ganguier lépett szöszékre és a választmányi indítvány mellett szóla, még pedig, mint egykori császársági katoná, olly rendkívüli tüzzel, hogy Napoleon legbuzgóbb tisztelőji sem tudák némelly kifakadást helyeselni. Beszédje következő része különösen hosszas zajgást okozott: „Az isten csodálkozni látszik a nagy Napoleon természet-föltötti lángelméjén; mert föltartóztatá őt bámulatos diadalfutásában, midőn Russziában 33 foku hideggel eddig legyőzhetlen seregét egészen tönkre zuzá.“ Azon ítéletekre térve, mellyek most Napoleonról több oldalról hangzanak, így nyilatkozik a szónok: „Azon

hős és törvényhozó, kinek nincs párja történetünkben, nemesak életében tapasztalt megtámadást és rágalmakat azon férfiak és írók részéről, kik tollukat és lélekisméretüket zsoldért adogatják el, hanem még emlékét is olly megtámadások üldözik, mellyek minden jó polgár hazafiságát föllázítják, azon pillanatban, midőn a kormány a nép tetszése közt igazságot szolgáltat ki számára. Bár e rágalmazók előbb inkább magokat tanulnak ismérni, mielőtt eléggé vakmerők illy láagez politikai és katonai szelleme fölött bíraskodni; mondják ki tehát nevéket, ha merészlik, hogy gyalázatnak adhassa azokat át az utóvilág.“ (Kialtás: „Szavazzunk!“) Végre még azt nyilvánítja Ganguier, hogy ő a választmány által kívánt két millióra szavaz, mivel az által erkölcsi tekintetben igen sokat nyerend az ország, melly megjegyzése több padon kétkedési mosolyt szüle. Lamartine azon megjegyzéssel lépett szöszékre, mikép ő nem szándékozik Ganguiernek válaszolni, mivel a császársági agg bajnokban nem roszalhatni, sőt inkább tisztelni kell az illy föllengős lelkesülést. Ő ellenben, mivel nem kortárs a császárságnak, próbát teend pártatlan polgár érzelmeit kifejezni Napoleon fölött, minden tisztelettel emléke és az ország iránt. „Mentsen isten így szóla Lamartine, hogy én a kormányhatározat ellen, melly az ország osztonének megfelel, és a királyi gondolat ellen, melly a nagy hadvezér esontjait visszahozatja számkivetésükből, panaszt emeljek. Szeimeim Themistokles sirját látták; őt is visszahívák a számüzetésből, és nyughelyet rendeltek számára, Salamis átellenében a tengerpart mellett 's én áldám érette Athen nemtőjét. De nem tekinteném szerencsétlenségnek Napoleon hamvaira nézve, ha sorsuk kívánta volna, hogy még darab ideig sz. Ilona gyászfűzei alatt nyugodjanak. A régiek némi időközt szoktak hagyni a hősök halála és utóvilág ítélete közt. A történetek ítélete valamint pártatlanul hangzik, ugy bizonyos lehet, hogy visszavonhatatlan örökülend. Talán még nem égtek ki eléggé azon hamvak, hogy már is hozzájuk lehessen nyulnunk. Az igazság csak nyerhet a varakozás által, a dicsőség 's nyilvános hála pedig épen semmit nem fog veszteni. Megvallom azonban, mikép Franciaország azon nap, mellyen Napoleon hamvai visszaadatásával kínáltaték meg, nem tehetett egyebet, mint egyhangulag fölemelkedni elfogadására és eltakarítására hazafiu emlék alá. (Tetszés minden padról.) Nyomasztó vallomást kell most tennem. Essenek bár következményi mindream, nem rettegek a mulékony népszerűtlenségtől. (Fölindulás.) Ámbar csodálója azon nagy férfinak, még sem túplálok lelkesülést emlékezet 's elővigyázat nélkül. Én nem hajtom meg térdeimet azon emlékezet előtt; én nem tartozom azon napoleoni valláshoz, a testi erő azon imadásához, melly által bizonyos idő óta a szabadság tisztelését iparkodnak kioltani a nemzet kebléből. Nem hiszem, hogy jó lehetne szünet nélkül a háborut isteníteni; az a nélkül is korlátlanul rohanó franczia vért még nagyobb izgásba hozni, e vért olly színben tüntetni elő, mint ha 25 évi fegyvernyugvás után ismét folyni kívánna, és mintha a béke, melly a világ boldogságát 's dicsőségét alkotja, szegyenbe taszítaná a nemzeteket. Egy bölcsekedőtől a háborut, az isten ez ostarát még istenítetteti is hallám. Kacagtam őt. Bölcsekedő szájjában nem vesztélyesek az illy fonákságok, de kormányférfi ajakiról könnyen vesztélyt okozhatnak, mert a kormány téves álokoskodási könnyen büncivé, vagy fájdalmitvá fajulhatnak a nemzeteknek. (Mély megindulás. Tetszés.) Ifjúságomat a császári kormány csodálatában és néha ellene intézett panaszokban töltém el. De sokkal tartozom én e kormányynak 's adása is vagyok szabadság iránti szenvedélyes szerelmemért, melly azon nyomásból származott, mi akkor minden keblet összeszorita, 's minek utóérzete még most is meglepi lelkemet, valahányszor csak nevét hallom is említetteti azon korszaknak. Igen, akkor azon kormányrendszer alatt, midőn csak egy embernek volt akaratja, mig egész Franciaország csupán engedelmeskedheték, 's csupán hallgatáshoz folyamodhatott, azon kormány alatt, mellynek ma már csupán fényoldalát látja a fiatal nemzedék, mig a nép és mi egyedül csak nyomását éreztük, akkor érzém először, mi a szabad gondolat, mi a szabad szó. (Tetszés.) Ez egyszerűs mind megfejtí, mikép fogadtak bizonyos más kormányt a hozzám hasonló férfiak. Bonaparte és a dicsőség egyik oldalon, másikon pedig a szabadság és népszerű intézvények állottanak. Mi atyáink példáját követtük és a szabadság mellett nyilatkoztunk. (Zajgás.) Jól tudom, hogy nincs ideje most azon férfi megítéltetésének, ki akkor elesett. A történet lassu és csöndes ítélete nem illeti a szöszéket, hanem inkább azon nemzeti gyászünnepélyt, mellyet Önök jelenleg készítenek. E pillanatban csupán hódolást és tiszteletet kellene hangoztatni, 's én örömmest járulok hozzá részemmel. Napoleon dicsőségfolyama könnyen lemossa azon keserü emlékeket, és a nyilvános lélekisméret vádjait. Ki ne bocsátaná meg a lebukott nagyságnak azon hibákat, mellyek Franciaország nevét dicsőíték! A ministerek bizonyosakká tesznek bennünket, miszerint e halotti ünnepély, a nép képzelő-tehetségének e fölizgatása, e hosszas és vonzó mutatványok, e népszerű beszélyek és nyilatkozatok, a napoleoni eszmék ez 500ezer példányu kiadása, ezen a szerencsés zsarnokságnak nyújtott büntelenségi törvény, ez imádása a sikernek, — hogy mind ez semmi vesztélyt nem rejt magában a jövendő alkotmányos képviselői kormányrendszerre nézve. Hogy mind ez a kormányra nem áraszt vesztélyt, hajló vagyok hinni; de a közszellemre nézve nem bírok illy megnyugvással. Félek, mikép a népnek igen bő tárgyat nyújtnak így gondolkozhatásra: „Lássatok csak, végre nincs semmi olly népszerű, mint a dicsőség; legyetek nagyokká, és aztán cselekedjete kedvetök szerint; nyerezte harcokat és aztán játszatok bátran hazátok intézvényivel.“ Ide akarunk jutni? Így akarjuk tanítani a nemzetet, jogai illő méltánylatára? (Megindulás.) Ha azon nagy hadvezér tökéletesen nagy ember lett volna, ha a franczia

föld ótalmazása után a szabadelmü intézvények szabályozásához látott volna; ha a nemzeti képviselőket katonai hatalmával 's tekintetével gyámolítandotta, a helyett, hogy szelylelűzte őket; ha a mérsékelt kormány minden rugóji mozgásba hozatása után a színhelyről lelépett volna, mikép Solon, vagy Amerika törvényhozója; ha dicsőségébe burkoltan az egész tért egyedül a szabadságnak engedte volna birtokul, ki tudja, részesülendett e a nagy tömeg hódolatában, melly leginkább a lezúzó erőszakos hatalmat szokta imádni? Ki tudja nem nyugodnék e ez esetben csöndesebb sőt talán elhanyagoltabb állapotban sírhalma alatt? (Szózat balról: „Őn az országot sértegeti.“) Istenem! ez épen nem olly igen merész állítás! Önök férfiak, valamint én, 's eltelvek azon eszméktől, mellyek a mult század végén ötlöttek föl, 1814ben ismét megjelentek 's 1830ban Önök tulajdon kezei által még hatalmas szentesítést kaptak. Am tekintsenek Önök tehát jól körül: mit csinálnak. Mirabeau, azon eszmék jósa, az alkotmányos királyság teremtő és izgató nemtője, azon férfi, kinek minden szava ellenállhatlan erőt kölcsönöz az új politikai népevangéliom igazságának, — hol van most e férfi? Egy aljas épület boltozati alatt nyugszik, melly már kétszer szolgált ösvényül az utzasárnak. (Mély megindulás.) Barnave, Bailly, a vértanu, mind ismérletlenül szunnyadnak a zendületi romok maradványai alatt. Még Lafayette is, Lafayette, ki első közlőte hónapval Amerika szabadság eszméit, ő, ki 40 évig viselé a napnak terheit, fáradtság, türelem, börtön, száműzetés, üldöztetés 40 évét, — Lafayette, ki nem akart meghajolni a zsarnokság azon fényesillaga előtt; ő, ki 1830ban az 1789iki eszméket épen olly tisztán, épen olly ifjúléknül, és rendületlenül tula visszahozta, mikép barátja Washington, lelkéből szította magába (hangos hosszas éljen minden oldalról), Lafayette egy távol családi sírkert magányában, egyszerű kereszt alatt, nyugszik. És most azon férfit, kinek Franciaország, 's ha épen kívánják Önök, mint lent köszön, csak a szabadságot nem, azon férfit távol tengerről szállítja hozzá a diadalmas zendület, hogy császári nyughelyet rendeljen számára. (Nagy megindulás.) Végre azon véleményét fejezé ki a szónok, miszerint a rokkantak tanyája talán csupán gyönyörű pihenő álmomás leend a császárra nézve, 's koránsem maradandó nyughely, mert a nagyobbuló lelkesülés idővel hihetőleg más nyughelyet fog számára találni. Egyébiránt az indítványzott sírhelyek egyikével sem volt megelégtelve a szónok, hanem magányos nyílt téren ohajtá azt ásatni e három szónyi fölrással: „A Napoléon — seul.“ E szóval megmutatná Franciaország, hogy nagy fiait tisztelni, de megítélni is tudja. Lamartine után még Odilon-Barrot szóla, pártolva a választmányi javaslatot, mivel véleménye szerint a katonai kormányzat állítólagos dicsőítése épen nem veszélyeztetheti Franciaország szabadságát, mintán a szabadság általánoson nélkülözhetlen szükségévé vált korunknak. Delongrais indítványt tón, hogy csak egy millió ajánlással meg. Szavazáskor a közt nép nagyobb része, szélső jobb, 's baloldal e módosítvány mellett nyilatkoztak. (Csodalkozás jelei.) Thiers a nagy zaj miatt alig tud szóhoz jutni, 's csak annyit mondhatott, hogy a kormány magáévá tévé a választmány indítványát. A kamra tehát újolag szavazáshoz fogott, és 298 szóval 65 ellen a módosítvány (1 millió) mellett nyilatkoztak; a fölállítandó lovagszobrot pedig határozottan ellenzé. Egy két jogszerű lapon kívül az egész francia sajtó egyhangulag gáncsolja e kamrai határozatot, és a Courier français egyenesen fölcsatolának mondja az olly kamrát, melly csupán zemélyes szenvedélyeket, és helyzeti érdekeket ismer. — Touloni hírek szerint Medeah már a francziák hatalmában van. —

(Aláírások a kamra által megtagadott egy millió kipótlására.) Alig hangzott el a követkamrában Napoleon hamvainak áthozatási vitája, és a ministeri 's jogszerű sajtó azonnal aláírást nyitott azon millió összegyűjtésére, mit a kamra jónak talált a kívánt általhozatási és emlék-költségből leróni. Aláírás-megnyitás után néhány óra mulva majd 10 ezer frank gyűlt össze 3 szerkesztőségnél. A kormány nemcsak nem ellenzi, hanem mindenkép elő is mozdítani törekszik ez aláírást, mit különös hiteles választmány fog kezelni, mellynek Gerard tábornagy leend elnöke, tagja pedig számos olly férfi, kik híven ragaszkodnak a francia intézvényekhez, és az egész vállalatot minden pártszenny-től megtisztítván, tökéletesen nemzetivé teendik. A jour. d. Débats mind azáltal határozottan az aláírás ellen nyilatkozik, mondván: „Mit szólunk azon ministerség oktalanságáról, melly illy aláírást enged véghezvitetni? Ki nem látja át a belőle származandó veszélyeket? Ki nem látja át illy rendszabály következményeit? Ez aláírás mind azon szenvedélyt újra 's jobban fölbresztendí, mellyek Napoleon nevében fegyvert gyártottak céljaik teljesítésére. Az aláírók ellenséges állásba helyezkednek kormány 's kamrára nézve. Aláírási választmányt fognak föllátni, vagy is tulajdonkép központosulást bonapartista érzelmek 's gondolatok számára. Mikép tartandja ezeket féken a kormány? Az aláírás előtt Franciaország hódolt Napoleon emlékezetének; aláírás után már csak párt és felekezet az, melly Napoleon érdemeinek hódol. Napoleon emléke is szenved ez által, mert a hódolás kisebbül és önmagát mérgezi meg. Bár ne engedte volna a ministerség e lépést megtétetni; miután azonban már megtevé azt, tehát a nemzet józanságához folyamodunk, határozzon az.“ —

(Algiri hírek. Elegy.) Paris, majus 25ikén: „Teniahi hiteles hírek szerint majus 15ikén már minden előkészület be volt végezve és a hadsereg 16ikán megindult Medeah felé; a teniahi szoros 50 halottba és 150 sebesültbe került a francia hadseregnek, az utóbbiak közt Mar-

bot vezérőrnagy említendő, kinek térdét ügyugolyó zuzta össze. Rumigny és Grosbon tábornokok szinte sebet kaptak. 15ikén újra néhány lovas arab csapat mutatkoztak, de az ellenök küldött francziák csak igen hamar elűzték őket. — Tegnap mintegy délutáni négy órakor 400 ember gyűlt össze Arago lakása előtt, melly tömeget azonnal ezerre szaporították a minden oldalról összeseregglő kíváncsiak. Néhány percz mulva az egész sokaság Arago kertjébe nyomult, hol halabeszéddel tisztelé megöt egy népszónok a követkamrában mondott védszónoklatáért a választásjavítás mellett. Arago szokott nyomossággal válaszolt e megtiszteltetésre, mire az egész sokaság csöndesen elszlott. E néptömeg jobbadán kézművesekből állott, kik hitveseiket is magokkal vették, hogy békés szándékjuk annál világosabban kitűnjék. — Az argentin republica elnökének azon nyilatkozata, miszerint ezentul a francziák olly bánásmódot tapasztalának ottan, minöben ök viszont az ö polgárikat és egyéb idegeneket Franciaországban részesítik, nem elégti ki a francziák kívánatit, mert leglényesebb sérelmököt koránsem orvosolja. Azon idegenek ugyanis, kik Franciaországban állandó telepítvény nyel bírnak, nem kényszerítettek tettegi szolgálatra a francia hadseregben, hanem csupán a nemzetörsegi könnyü szolgálatban tartoznak részesülni. Az argentin republicában az egész katonaság csupán ugynevezett polgárkatonákból áll, kik minden szolgálatot teljesínek, mit Európában a rendes sorkatonaság köteles véghez vinni 's így a folyvást megújuló polgárharcok alkalmival mindenkor táborba szállnak; Rosas elnök az ellenségeskedés megnyitása előtt folyvást azt állitá, hogy a francziáknak fegyverfogásra kényszerítése által csupán a francia kormány példáját követi, melly az idegeneket is a nemzeti örség közé sorozza. Egyébiránt, ha e fonák okoskodást mellözzük is, Rosas bánásmódja sokkal rosszabb oldalról ismértes, hogysen szavának hitelt lehetne adni. A kormány bizonyosan csak igen vigyázva adand hitelt az argentin elnök ígéréteinek. — Coburg hgtól néhány nap előtt 15 ezer frankot loptak el, több azonban az egész mennyiséget megleték; a tolvaj hihetőleg kedvező alkalmat várt a pénz tovább vitelére. Coburg hgt kikérte, hogy e miatt semmi további nyomozás ne történjék. — Flandin Jenő, Sercey gr. követtársa, Perzsiából érdekes tudósítást közle a francia követség ottani fogadtatásáról. Kivonatban így hangzik az ünnepély leírása: „Valamint Kosbinben ugy Teheran előtt is nagyszámú lovagesapat által fogadtatunk, melly közt a városi kormányzó fobb tisztjei leginkább kitűntek. A városkapuk közelében pompás vörös és színes hímzetű sátor alatt gazdag lakoma várakozott reánk; a városhatóság ezzel akará vendégszeretetét tanusítani, és azzal együtt egyszersmind számos előbbkelő lakos és tisztviselő jelent meg a francia követséget üdvözleni. Minden oldalról narancsokkal, gránátalmakkal és esemegékkel kínálák Sercey grófot. Ezután szemfényvesztök jöttek, állatbörbe burkolt férfiak és gyermekek, kik esőrgettyús dob mellett táncoltak; birkozók, kik két fütőkössel fegyverkezve, igen festői mozdulatokban tüntették kitesztök szép formáit és meglepő ügyességöket; ezeket vízholdok követék tömlőkkel, és annyira meglecsölök mindenütt az utat, hogy igen kellemesen jutánk a városba. Mindent elkövetett a kormány fogadtatásunk ünnepélyesbítésire: még a sah oroszlanit is előnkbe vezették, mellyek borzasztó böggessel üdvözlék Franciaország fényes követségét; ez állatkirályokat csak egyes emberek vezeték gyöngö láncon, 's kezökben csupán vékony pálcikát tartottak fegyver helyett. Mennydörgés és süru villámok közt érkezünk a városba; az eső mindazáltal csak palotába szálltunk után kezdé szakadni, miből azon kedvező jóslatot következteté a nép, hogy az ég kedvezése alatt állunk.“

Törökország.

Török határ maj. 6. A hattisherifben parancsolt adózási változtatás nagy ingerültséget szült a törökök közt, melly az európai és ázsiai tartományokban mindinkább terjed. Majd mindenik nagyobb város nyugalma fenyegetve van. Néhol a török fegyveres kézzel meg akarja a keresztényent rohanni és kiirtani, 's katonaság nem levé n a hatóság nem tud egyebet tenni, mint a keresztényeket vigyázatra inteni és szinte fegyverfogásra szólítani. Ezek a jó tanácsot édesörömet elfogadák 's most már a két felekezetet fegyveresen áll szemközt egymással. E tett a törökök dühét kissé meghűté, de azért mint látszik a véres surlódás nem marad ki. A rémulés, zavar minden nappal növekszik, és e keserves állapotnak mikor leend vége, csak az isten tudja. A montenegróiak hasznot reménylnek huzni, azért a fenyegető vést mindenkép kitorésre akarják vinni, hogy e zavarban ök lehessenek a vezérek. —

Hollandia.

Amsterdam, maj. 17. A hollandi nép mondhatlan örömmel vevé a király megegyezését, miszerint a ministerek felelőssége, az alkotmányos országlás ezen szegletköve, alaptörvényink közé soroztatott. Az első lépés ez, mit a kormány a jó uton tett, 's ez által a botránkozás köve el van láb alól kárvitva, de még nincs minden megtéve. A közkívánsat nyilvánosságot akar a pénzügyben, és mig az nem lesz, az egység nem állhat helyre a nép képviselői és kormány között. Sokan vérező szívvél fájlalják, hogy az öreg király végnapjait így kell keseríteni és csak az ország sürgető szüksége, melly, mint több hirlap nyilván kimondja, a bukás szélén áll, kényszeríti öket az ellenzésnél maradni. —

Amsterdamban azon hír kering, miszerint Hollandia kereskedési közlekedése megszakadt Franciaországgal, minthogy ez Hollandia abbeli követelésinek, mikép Franciaország rajnai tartományit gyarmati portékákkal ö lassa el, semmikép nem akar engedni. —